

Samenvatting

De gemeente Maastricht start een witgoedregeling voor ca. 3350 huishoudens die langdurig een zeer laag inkomen hebben. Deze huishoudens ontvangen een persoonlijk uitnodiging van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland. Zij kunnen daarmee een afspraak met *JeEnergiebespaarder* van CNME maken voor een huisbezoek, waarna een witgoedapparaat met een laag energielabel wordt omgeruild voor een nieuw, energiezuinig apparaat. Bij aflevering van het nieuwe apparaat neemt de leverancier het oude mee om ter recycling aan te bieden. *JeEnergiebespaarder* kijkt tijdens het huisbezoek samen met de bewoner eveneens naar andere besparingsmogelijkheden.

Beslispunten

Het college besluit:

1. In te stemmen met de uitvoering van de witgoedregeling zoals omschreven in dit voorstel.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 27 februari 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Voor de aanpak van energiearmoede op de middellange termijn in de gemeente Maastricht zijn in 2023 in samenspraak met partners uit het maatschappelijk middenveld een vijftal actielijnen gestart. De kosten voor de uitvoering van deze actielijnen worden volledig gedekt door de beschikbare specifieke rijksuitkering (SPUK) voor het bestrijden van energiearmoede. Eén van deze actielijnen is het beschikbaar stellen van energiebesparende producten. Binnen deze actielijn is de witgoedregeling ontwikkeld. Deze voorziet in het vervangen van oude energie-slurpende witgoed apparaten door energiezuinig witgoed. De witgoedregeling is gericht op inwoners van de gemeente Maastricht die langdurig een zeer laag inkomen hebben, dit zijn de huishoudens die de hoge energieprijzen het ergst voelen.

2. Context

In Maastricht zijn er ongeveer 9.500 inwoners die te lijden hebben onder energie armoede (en in 2022 energietoeslag hebben gekregen). Voor de witgoedregeling is initieel budget beschikbaar voor 1000 deelnemers, dat op te rekken is naar 2000 deelnemers binnen de bestaande SPUK-regeling.

Gezien het beschikbare budget is, op advies van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH), ervoor gekozen om een selectie te maken uit de totale potentiële doelgroep. Deze selectie behelst de inwoners die langdurig (3 jaar of langer) over een minimuminkomen beschikken¹. Deze selectie bevat 3.350 inwoners en is daarmee passend op het beschikbare budget (gegeven de ervaring met deelnamepercentages van dergelijke regelingen). De selectie sluit aan bij de door het rijk gehanteerde doelgroep van langdurig laag inkomen zoals dit bij de individuele inkomenstoelag wordt gehanteerd, het betreft inwoners die langdurig geen of weinig mogelijkheden hebben gehad om te reserveren voor vervanging van duurzame gebruiksgoederen zoals witgoed. Deze selectie komt daarom optimaal in aanmerking voor het doel van de regeling. Mocht het budgetplafond onverhoopt niet bereikt worden is uitbreiding van de uitsnede (op advies van SZMH) mogelijk.

De witgoedregeling wordt gecombineerd met de lopende activiteiten van *JeEnergiebespaarder* (JEB) van CNME. JEB geeft gericht energiebesparingsadvies en checkt of de bewoner een apparaat heeft dat in aanmerking komt voor vervanging. Deze vervanging wordt door het Regionaal Energie Loket (REL) gefaciliteerd. REL is geselecteerd op basis van een aanbesteding en heeft ruimschoots ervaring opgedaan met soortgelijke regelingen in andere gemeentes.

¹ Het betreft de zelfstandig wonende Participatiewet-ontvanger naar de norm alleenstaande – alleenstaande ouder en gehuwden met een lopende uitkering. Uitgesloten zijn dak en thuislozen – inwonende en inrichting verblijvende. Tevens uitgesloten zijn statushouders met een uitkering korter dan 5 jaar omdat zij reeds een bedrag hebben ontvangen voor inrichtingskosten i.c. beschikken over recente apparatuur.

3. Gewenste situatie

Voor de regeling wordt de volgende aanpak gehanteerd:

1. SZMH initieert de regeling door een gepersonaliseerde brief te sturen naar de geselecteerde doelgroep. Deze brief informeert de ontvangers over de mogelijkheid om hun oude, minder energiezuinige witgoedapparaten te vervangen door nieuwe, energiezuinigere modellen. Deze communicatie maakt duidelijk dat de actie gericht is op het bevorderen van energie-efficiëntie en het verminderen van energiearmoede, en dat verdere stappen afhankelijk zijn van de actieve respons van de bewoner.
2. Na ontvangst van de brief neemt de geadresseerde zelf het initiatief om contact op te nemen met het CNME om een afspraak te maken. Deze stap verzekert dat de verwerking van persoonsgegevens gebaseerd is op actieve betrokkenheid en interesse van de bewoner, in overeenstemming met de AVG.
3. Tijdens het huisbezoek door een medewerker van het CNME wordt de noodzaak van vervanging van het witgoedapparaat gevalideerd. De geadresseerde dient tevens de op naam gestelde brief te tonen.
4. De CNME-medewerker vraagt expliciet toestemming aan de bewoner voor het verwerken van hun persoonsgegevens voor het doel van het versturen van de witgoedvoucher door REL. Dit zorgt voor een duidelijke, rechtmatige basis voor de gegevensverwerking conform artikel 7 van de AVG.

Uitgangspunt is dat iedereen die aangeschreven wordt evenveel kans heeft op deelname aan de regeling. Om ongewenste wachttijden te vermijden wordt de doelgroep per wijk aangeschreven, waarbij voor iedere wijk een vooraf bepaald aantal vouchers beschikbaar wordt gesteld. Dit aantal is gebaseerd op de demografische verdeling van de doelgroep binnen de wijk. Inwoners worden uitgenodigd om een afspraak te maken, voor selectie geldt de volgorde van aanmelding. Indien het toegewezen aantal vouchers voor een wijk bereikt is, worden overige geïnteresseerden op een wachtlijst geplaatst. Dit systeem zorgt voor een rechtvaardige en transparante verdeling van de vouchers, waarbij iedereen binnen de doelgroep een gelijke kans heeft om deel te nemen aan de regeling, ongeacht in welke wijk ze zich bevinden. Met het verruimen van de regeling in een tweede fase van 1000 naar 2000 vouchers kunnen naar verwachting alle mensen op de wachtlijst geholpen worden (gezien verwachte response 50% van 3350 mensen). Fase 1 (eerste stadsbrede uitrol) duurt naar verwachting ca. 5 maanden.

Tijdens de bezoeksafpraak kijkt de coach van JEB samen met de bewoner of er apparaten aanwezig zijn die voor vervanging in aanmerking komen en welk apparaat vervangen wordt. Hierbij

krijgt het apparaat met het meeste besparingspotentieel de voorkeur. De bewoner kan tot maximaal € 600,- (incl. btw) besteden, waarbij een specifieke productenlijst wordt gehanteerd. Wanneer dit bedrag wordt overschreden is dat voor rekening van de bewoner. Bij levering van het nieuwe apparaat wordt het oude mee retour genomen en ter recycling aangeboden. Dit om te voorkomen dat het oude apparaat op een andere plek weer wordt ingezet.

De witgoedregeling is gekoppeld aan de al lopende activiteiten van JEB. De bewoner kan, indien gewenst, ook gebruik maken van de service van JEB. JEB geeft energie-bespaaradvies en brengt kleine energiebesparende producten aan (bijv. ledlampen, radiatorfolie, etc.).

In (zeer) bijzondere omstandigheden, dit ter beoordeling van SZMH, kan individueel afgeweken worden van bovengenoemde beleidsregels. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan iemand die op de wachtlijst staat en wiens witgoedapparaat in de tussentijd kapot gaat.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het vervangen van oude apparatuur door energiezuinige exemplaren heeft een direct positief effect op de verlaging van energieverbruik, CO₂-uitstoot en kosten voor de bewoner.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing.

8. Financiën

De kosten van de witgoedregeling worden volledig gedekt door de beschikbare SPUK-gelden voor Energiearmoede. In totaal bedraagt deze SPUK ca. € 6,5 miljoen (verdeeld over drie tranches), waarvan in eerste instantie € 0,6 miljoen wordt gereserveerd voor de verstrekking van apparaten in de witgoedregeling. Uitbreiding van het budget met eveneens € 0,6 miljoen is nog mogelijk vanuit de derde tranche van de SPUK.

9. Aanbestedingen

De regeling maakt gebruik van vouchers met een waarde van € 600,-. Hiervoor is geen aanbesteding nodig. De selectie van de intermediair heeft plaatsgevonden middels een openbare aanbesteding en de opdracht is inmiddels gegund aan Regionaal Energie Lokaal. De witgoedregeling is een voucherregeling, geen subsidieregeling als zodanig. De regeling wordt niet opengesteld voor alle inwoners van Maastricht. Alleen de doelgroep wordt gericht aangeschreven, en kan na tussenkomst en beoordeling van *JeEnergiebespaarder* een voucher aanvragen.

10. Participatie tot heden

De witgoedregeling is onderdeel van het project Energiearmoede, dat onderdeel is van het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026. Over de voortgang van het programma wordt de raad middels raadsinformatiebrieven geïnformeerd. In de raadsinformatiebrieven van [13 september 2023](#) is specifiek aandacht besteed aan de aanpak energie armoede.

11. Voorstel

Het college besluit:

1. In te stemmen met de uitvoering van de witgoedregeling zoals omschreven in dit voorstel.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na vaststelling gaat de regeling van start. Na fase 1 wordt deze geëvalueerd en kan fase 2 starten, afhankelijk van het succes van de regeling.